

i Kirkecommissjonen. Dermed mener jeg ikke, at vi bestandig have været enige, men vi have alligevel virket sammen. Det er ikke for at fremkalde en smigrende Utring fra det ærede Medlems Side, som maaffee kunde komme, men for mit eget Bedkommende, at jeg vil sige, at jeg har sat stor Pris paa, at det ærede Medlem har været Medlem af Kirkecommissjonen, og naaget jeg ikke er den, der som Minister har dannet denne Commissjon, vil jeg dog paa ingen Maade nægte, at jeg har været fuldkommen enig i og havt min Deel i, at den blev dannet som den blev. Skulde der nu dog ikke være en Slags Grund til at tale med nogen Paaffjønneelse om denne Commissjon? Det ærede Medlem har for det Første yttret en Slags Beslagelse over, at vi ved denne Commissjons Hjælp og som en naturlig Følge af dens Virksomhed havde maattet gjøre Afkald paa den Fornøielse igjennem de 2 à 3 sidste Sessjoner at forhandle kirkelige Sager. (S. A. Hansen: Det har jeg ikke sagt!) Jeg vil heller ikke sige, at det ærede Medlem brugte Udtrykket „Fornøielse,“ men jeg forudsætter, at det vilde have været ham kjær, om vi havde forhandlet disse Sager, da han sagde, at han havde savnet dem. Jeg skal ikke urgere Ordet „Fornøielse“, men meget gjerne tage det tilbage og blot sige, at, naar det ærede Medlem yttrede, at vi havde savnet, at vi ikke kunde føre saadanne Forhandlinger, — og det troer jeg dog, det ærede Medlem sagde — mener jeg idetmindste for mit Bedkommende, at man, naar vi see hen til de Forhandlinger, der ere blevne førte om disse kirkelige Sager, og hvorledes de ere blevne førte, førend Kirkecommissjonen blev nedsat, maa sige, at det er et Gode, at vi netop i disse Par Aar have været frie for dem. Jeg troer, det ærede Medlem maa inddrømme, at der ikke nu fra min Side som Minister er forsømt Noget, men at jeg har søgt at indbringe Sagerne saasnart som muligt. Jeg troer, at vi ialtfald ere nogenlunde i Dereensstemmelse om, hvorledes den rette Wei at gaae frem paa er med Hensyn til disse Sager i det Hele, og jeg har derfor anseet det for ønskelig og paatrængende snarest mulig at forelægge denne Lov her i Rigsdagen.

Jeg veed ikke, om der er noget Medlem, som har gjennemlæst Alt, hvad der er kommet fra Kirkecommissjonen, men der er dog maaffee flere, som have læst en Deel deraf, og navnlig hvad der angaaer de Sager, der her foreligge. Det forekommer mig da, at man ialtfald maa inddrømme, at Kirkecommissjonen i en meget fuldstændig Grad har udtømt Alt, hvad der kunde siges fra de forskjellige Sider om de Spørgsmaal, der have foreligget, og ikke alene dette, men at den dernæst selv har bragt frem eller i al Fald givet Stødet til, at der er bragt saamange Oplysninger frem med Hensyn til denne Sag, at jeg maaffee tør sige, uden at man vil finde, det er formeget sagt, at der neppe foreligger nogen Sag af et saa stort Omfang, der er saa vel belyst som den foreliggende. Dette mener jeg dog ogsaa er Noget, man maaffee kunde tage med i Betragtning, og som kunde give Anledning til at vise Paaffjønneelse. Naar der nu spørges om, hvad Betydning det har, at Commissjonen er kommen til en vis Mening, og at navnlig et vist Fleertal har samlet sig om en saadan, har jeg, hvis jeg ikke feiler, allerede igaar antydet, at Betydningen deraf maa være forskjellig ved forskjellige af disse Sager, og ihvorvel jeg maa betragte det som fuldkomment naturligt for Commissjonen at behandle denne Sag — ikke at tale om, at det er en af de Hovedsager, som den afgaaede Minister har stillet frem, hvorhos jeg ogsaa troer, at de geistlige Medlemmer i Commissjonen, netop fordi de ikke ere Engle, meget passende kunne behandle saadanne verdslige Sager som Hartkorn, Tiende osv. — maa jeg dog være fuldkommen enig med det ærede Medlem i, at der her er et Gebeet, hvor Kirkecommissjonens Betydning er en anden end i flere af de andre Spørgsmaal, der have foreligget for den. Paa den anden Side kan man ikke reducere Betydningen af en saadan Samling af en overveitende Majoritet saameget, som det ærede Medlem har villet, thi naar det ærede Medlem siger: Disse 16 Medlemmer af 21, som have samlet sig om dette Forslag, er 16 Medlemmer og ikke Andet, de maae slet ikke have nogetsohelst andet Præg end det at være Medlemmer af Kirkecommissjonen, saa forekommer det mig